

PRAWA I OBOWIĄZKI

OBWINIONEGO

W POSTĘPOWANIU

W SPRAWIE O WYKROCZENIE

Słabo znasz język polski? Jesteś osobą niesłyszącą lub niemą? Możesz skorzystać z bezpłatnej pomocy tłumacza.
Już w tej chwili masz prawo poprosić o tłumacza.

If your knowledge of the Polish language is insufficient or if you are deaf or mute, you have a right to assistance of an interpreter free of charge.

You can ask for an interpreter to be summoned at this moment.

Если Ваших знаний польского языка недостаточно для понимания следственных мероприятий, вы являетесь глухим или немым, у вас право на бесплатную помощь переводчика.

Вы можете попросить вызвать Вам переводчика прямо сейчас.

Te uprawnienia wynikają z przepisów k.p.k. art. 204 § 1.

*** WAŻNE SKRÓTY:**

k.p.k. – Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego

k.k. – Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny

k.p.s.w. – Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia

OBWINIONY/OBWINIONA



Obwiniony to osoba, przeciwko której wniesiono wniosek o ukaranie w sprawie o wykroczenie.



Pamiętaj!



Do czasu wydania prawomocnego wyroku jesteś uznawany za niewinnego!



Nie masz obowiązku dowodzić swojej niewinności!



To oskarżyciel musi dowieść Twojej winy!



Obwiniony nie musi dostarczać dowodów na swoją niekorzyść!



To wynika z przepisów k.p.k. art. 74 § 1 i k.p.s.w. art. 20 § 3.



SKĄD WZIĄĆ PRAWNIKA?

1. **Wskazanie swojego prawnika (obrońcy) to prawo każdego obwinionego.**
2. Można tego dokonać **na każdym etapie postępowania.**
3. obrońcą może być adwokat lub radca prawny. Jego usługi są płatne.
4. Jeśli obwinionego nie stać na wynajęcie obrońcy, **sąd może przydzielić go z urzędu.** Żeby otrzymać obrońcę z urzędu, trzeba złożyć o to wniosek do sądu – wzór powinien być na komisariacie lub na stronie internetowej sądu. Wniosek składa się wraz z wypełnionym oświadczeniem o stanie rodzinnym i źródłach utrzymania (znajdującym się w *Załączniku do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2014 r., Dz. U. z 2014 r. poz. 336*). Obrońca z urzędu pozostaje **niezależny od policji i prokuratury**, musi działać w interesie obwinionego.
5. Jeśli oskarżyciel dowiedzie winy obwinionego lub gdy postępowanie zostanie warunkowo umorzone, obwiniony może zostać obciążony kosztami obrońcy z urzędu. Można wówczas złożyć wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych (w tym kosztów obrońcy z urzędu).

Te uprawnienia wynikają z przepisów art. 22 i 119 k.p.s.w. oraz art. 624 § 1 i art. 627 § 1 k.p.k.





PRAWA OBWINIONEGO



Obwiniony ma prawo do:



1. **składania wyjaśnień** (również na piśmie),
to znaczy, że może wypowiedać się
co do wszelkich kwestii związanych ze stawianymi
mu zarzutami,



2. **odmowy składania wyjaśnień** bez podania przyczyny,



3. **odmowy odpowiedzi na poszczególne pytania** bez
podania przyczyny,



4. **informacji o zarzucanym mu wykroczeniu**,



w tym prawo do otrzymania kopii wniosku o ukaranie,



5. **dostępu do akt sprawy**,



6. **pilnej pomocy medycznej** – jeśli potrzebuje takiej
pomocy, może zgłosić to policjantom.



*Te uprawnienia wynikają z przepisów k.p.k. art. 156 § 1 i art. 175 § 1 i
k.p.s.w. art. 38 § 1.*



Obwiniony może także złożyć następujące wnioski:



1. o przesłuchanie wskazanego przez siebie świadka,



2. o uzyskanie dokumentu,



3. o włączenie do postępowania opinii biegłego,



4. o przeprowadzenie innego dowodu.



PAMIĘTAJ!



**Na złożenie takich wniosków masz 7 DNI,
licząc od dnia otrzymania zawiadomienia
o terminie pierwszej rozprawy.**



Te uprawnienia wynikają z przepisów k.p.s.w. art. 67 § 2.

CO DALEJ Z MOJĄ SPRAWĄ?

Droga I

DOBROWOLNE PODDANIE SIĘ KARZE BEZ ROZPRawy SĄDOWEJ:

1. Oskarżyciel publiczny może, za zgodą obwinionego, złożyć wniosek o ukaranie go **bez przeprowadzenia rozprawy** i wymierzenie konkretnej kary lub o odstąpienie od wymierzenia kary.
2. Wniosek o ukaranie i wymierzenie konkretnej kary bez przeprowadzenia rozprawy może także złożyć sam obwiniony – **po wezwaniu na rozprawę lub po otrzymaniu zawiadomienia o jej terminie.**

Te uprawnienia wynikają z przepisów k.p.s.w. art. 58 § 1 i 3.

Droga II

POSTĘPOWANIE SĄDOWE:

Sąd rozpoczynając zwyczajne postępowanie sądowe, zawiadamia o miejscu i terminie rozprawy oskarżyciela, pokrzywdzonego i obwinionego oraz obrońcę i pełnomocnika (jeśli zostali ustanowieni) oraz wzywa na rozprawę świadków oraz zarządza sprowadzenie innych dowodów.

Od tego momentu to sąd jest gospodarzem postępowania.

Sąd może wezwać obwinionego do osobistego stawiennictwa, pod rygorem przymusowego doprowadzenia.

Wówczas obowiązkiem obwinionego jest przyjść na rozprawę sądową w wyznaczonym terminie.





CO DALEJ Z MOJĄ SPRAWĄ?



Droga III

POSTĘPOWANIE PRZYSPIESZONE:



Jeśli :

- jesteś w Polsce tylko tymczasowo lub,
- nie masz stałego miejsca pobytu w Polsce lub,
- zostałeś obwiniony za wykroczenie związane z imprezą masową,



można zastosować wobec Ciebie postępowanie przyspieszone.



Te uprawnienia wynikają z przepisów k.p.s.w. art. 90 § 1-3.



Ten rodzaj postępowania powoduje, że:



1. **możesz zostać doprowadzony bezpośrednio do sądu**

(chyba, że bierzesz udział w wideokonferencji lub zobowiążą Cię do stawiennictwa –



możliwe jest wtedy czasowe zatrzymanie twojego paszportu do czasu wyroku),



2. **musisz pozostawać do dyspozycji sądu** –

inaczej możliwe jest wydanie wyroku nawet bez Twojej obecności!



3. **wyrok nie będzie zawierał pisemnego uzasadnienia,**

chyba że o nie zawnioskujesz.



Te uprawnienia wynikają z przepisów k.p.s.w. art. 91, art. 92 § 1 pkt 3 i 5 oraz § 2.



PAMIĘTAJ!



W postępowaniu przyspieszonym możesz wnieść APELACJĘ w terminie 3 dni od daty doręczenia wyroku z uzasadnieniem.



TWOJE OBOWIĄZKI JAKO OBWINIONEGO

Musisz:

1. **poddać się oględzinom ciała** i badaniom niepołączonym z naruszeniem Twojego ciała,
2. **pozwolić pobrać sobie odciski palców,**
3. **pozwolić się sfotografować i okazać** innym osobom,
4. **poddać się pobraniu przez policjanta wymazu ze śluzówki policzków**, o ile jest to konieczne i nie zagraża zdrowiu,
5. **stawić się na każde wezwanie sądu,**
6. **podać właściwy adres do kontaktów** i informować o każdej jego zmianie,



7. **informować o każdej zmianie innych danych umożliwiających kontaktowanie się z Tobą**, np. zmianie numeru telefonu, adresu skrzynki elektronicznej.



Jeżeli tego nie zrobisz, to czynność lub rozprawa zostaną przeprowadzone pod Twoją nieobecność.

Niewskazanie poprawnego i aktualnego adresu może również uniemożliwić złożenie wniosku, zażalenia lub apelacji z powodu upływu terminów.



Ponadto, gdy badania przeprowadza pracownik służby zdrowia, obwiniony musi zgodzić się na:

1. **badania psychologiczne i psychiatryczne,**
2. **badania połączone z dokonaniem zabiegów na ciele,** których przeprowadzenie jest niezbędne, a nie łączy się z zabiegiem chirurgicznym i nie zagraża zdrowiu.

Możesz poprosić, żeby oględzin i badań Twojego ciała dokonała osoba tej samej płci.

Pamiętaj!

Jeśli przebywasz za granicą, musisz wskazać osobę, która będzie w kraju odbierała korespondencję związaną ze sprawą (nie przesyła się jej za granicę).

Te zobowiązania wynikają z przepisów k.p.k. art. 74 § 1 i 2, art. 75 § 1 i 2, art. 132 § 1 i 2, art. 133, art. 138, art. 139 oraz k.p.s.w. art. 20 § 3 i art. 38 § 1.

Broszura została opracowana przez
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
oraz **Helsińską Fundację Praw Człowieka**,
aby przekazać w możliwie najbardziej
przystępny sposób niezbędne informacje dla

OBWINIONEGO



HR HELSIŃSKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA

Jeśli uważasz, że Twoje prawa nie są respektowane,
zawsze możesz zadzwonić na
BEZPŁATNĄ INFOLINIĘ
BIURA RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

800 676 676

